

ДРУЖИМО З КНИГОЮ

День дитячої книги

Мета. Залучити дітей до активного самостійного читання, виховувати шанобливе ставлення до книги, до досягнень людства.

Обладнання. Книжкова виставка з розділами: „Права та свободи дитини“, „Прочитай це цікаво“, „Людина та її здоров'я“, „Запрошуємо у казку“. Плакат „Будь книголюбом“. Бібліотечний плакат „Подаруй книгу шкільній бібліотеці“.

Вислови про книгу:

„Книги необхідні, як хліб насущний“ (Т. Шевченко)

„Книги – це ліки, що напувають світ“ (І. Франко)

„Оживе Україна коли допоможемо книзі.

Всіх огорне вона задушевним теплом.

Будуть люди міцніші незламної криці

Не грошима багаті – все людним добром“.

Дитячі малюнки до всіх казок.

(Свято відкривається піснею).

Здрастуй, школо!

Муз. М. Ведмедері

Сл. Ф. Пантова

Наші літні дороги й стежини

Повернули до школи, у клас.

Білі айстри, червоні жоржини

Зустрічають у вересні нас!

Приспів:

Здрастуй, школо, барвистий садочок

І алея берізок струнких!

Здрастуй. Здрастуй, наш рідний куточок

Ми щасливі в обіймах твоїх!

Пахнуть фарбою класи просторі,
Ой, як хочеться нам до книжок!
Ми від лісу, від степу і моря
Всі злетілись на перший дзвінок.

Приспів.
Радість зустрічі, сміх і розмови.
Скільки спогадів буде у нас!
До навчання вирушити нам час.

1-й учень.

Любі хлопчики і дівчатка,
В нас сьогодні книжки свято.
Будем разом відзначати,
Книгу-друга шанувати.

2-й учень.

В кожному домі, в кожній хаті
У містах і на селі –
Хто навчився вже читати,
Має книжку на столі.

3-й учень.

Книги, книги на полицях
Завше тихо поміж книг.
Та яку ти не розгорнеш –
Щось цікаве в кожній з них.

4-й учень.

Дбайливо тоненьку книжку
Гортаю й рядок за рядком
Квапливо читаю.
Багато про що
Я довідаюсь з книжки:

Про лева, жирафу,
Ведмедя та мишку.
Про гори круті
Та бурхливі ріки,
Про джунглі густі
Та пустелі великі,
Про синіх китів,
Про акул і дельфінів.
Про хижих касаток
І добрих пінгвінів.
Про північ, про південь
Читаю невпинно
Про ближні країни.
Гортайте, гортайте
Сторінки. Мов диво, –
Весь світ в собі книжка
Вмістила дбайливо.

Пісенька юних читачів
Дружба з книгою – це свято,
Не було б його у нас,
Ми не знали б так багато
Про новий і дивний час...
Книги дружать з дітворою.
Полюби їх у житті –
І улюблені герої
Будуть друзями в путі.
Сторінки книжок завітних
Всіх нас доброго навчать –
Працювати і учитись.
І вітчизну шанувать.
С. Михалков

Вчитель. Існує вираз: „Скажи мені, хто твій друг, і я скажу, хто ти“. Так само можна сказати: „Скажи мені, що ти читаєш, і я скажу, хто ти“. Людина яка

любить і вміє читати – щаслива людина. Круг неї завжди багато розумних, добрих і вірних друзів. Ці друзі – книги... У світі існує безліч різних книг. Різні книги по-різному допомагають людям: одні навчають, другі – розважають. Треті – допомагають. У одних книгах можна прочитати про минуле. А у інших – про космічні мандрівки. Скільки у людей потреб, скільки різних книг.

Ведуча. Це просто чудово. Що ви прийшли на наше свято. На вас чекають цікаві зустрічі. Але спочатку подивимося – чи є серед вас кмітливі. Чи вам мої загадки посилі.

Бачить – не бачить.
Чує – не чує.
Мовчки говорить.
Дуже мудрує.
Часом захоче –
Правди навчас.
Іноді бреше,
Всіх звеселяє.
Люба розмова, –
Будемо діти.
З нею довіку
Жити-дружити.
Хто ж то така
В світі щаслива
Мудра. Правдива
І жартівлива?
Як не вгадали,
Стану в пригоді –
Річ коротенька –
Книжка та й годі.

Вчитель. Любі друзі! Цей вірш Леоніда Глібова допоміг нам назвати ту. Кому ми присвячуємо нашу сьогоднішню зустріч. Це дійсно. Наша подруга. Порадниця, помічниця. Вчителька, рятувальниця. Так, всі ці слова про неї –

вельми шановну Книгу! До речі, вона сьогодні сама завітає до нас у гості. Але це буде пізніше. Про книжкове багатство і цінність книжок ми дізнаємося з народної мудрості: приказок, прислів'їв. Загадок. А хто з вас пам'ятає загадку, прислів'я, приказки?

Прислів'я.

- *З ручаїв-річки, з книжок-знання.
- *Розум без книги, як птах без крил.

- *Книга не пряник, а дітей до себе манить.
- *Книга вчить, як на світі жить.
- *Сила та розум-краса людини.
- *Книга-ключ до знань.
- *Книга-міст у світ знань.

Загадки.

- *Не кущ, а з листочками,
- *Не сорочка, а зшита,
- *Не чоловік, а навчає.

Паперовий кораблик щодня
Перевозить у трюмах знання.
Після плавання цей корабель
Повертається у рідний портфель.

Завжди можу стати в пригоді,
Моїх вам порад не злічити.
І кажуть про мене в народі –
Мовчить, а сто дурнів навчить.

Біле поле, чорні квіти,
Люблять їх збирати діти.
Хто квіток тих назбирає,
Той новин багато знає.

Снігові поля, чорні квіти,
Хочеш розумним бути –
Бери та вчи.

Ведуча. А зараз ми запросимо до нас її – Королеву Книгу!

Королева Книга.
О, як багато вас зійшлось
Сьогодні тут, малята,
Та бачу місце всім знайшлось.
Хоч може тіснувато.
В палацах і хатах малих
Мільйони підданих моїх
Як по команді – струнко.
Стоять, зімкнувши палітурки.
Та підданих моїх впізнати
Ви зможете з одного мигу.
Як тільки я себе назву.
Я – Королева Книга.
А чи знаєте ви, як називається моє королівство?

(Діти відповідають: Бібліотека).

Королева Книга

Тут книги розумні спокійно живуть
У тихій величній світлиці.
А двері широкі. Відкриті ведуть
До знань золотої скарбниці.
Герої романів, легенд, повістей
У тиші говорять із нами.
В книжках – відкриття всіх великих людей,
Думки, що хвилюють віками.
Ведуть нас в незнане цікаві книжки,
Розрадять. Коли нам нелегко.
Для нас зберігає їх довгі роки

Шкільна бібліотека.

Бібліотекар. Першою бібліотекою в Україні була бібліотека при київському Софійському соборі заснована у 1037 році київським князем Ярославом мудрим. У ній зберігалося понад 850 томів рукописних творів. Першою друкованою книгою в Україні вважають „Апостол“, що його першодрукар Іван Федоров виготовив у Львові у 1579 році. А перша в Україні бібліотека для дітей була заснована у 1909 році у Києві бібліотекарем-педагогом Дорою доброю (сьогодні – це Київська обласна бібліотека для дітей). Зараз у ній міститься майже 500 тисяч примірників книг.

Королева Книга. Серед вас, діти, є дуже допитливі, які прочитали найбільше книг у шкільній бібліотеці. І зараз бібліотекар буде вручати їм посвідчення кращих читачів нашої школи.

Вчитель. А зараз я хочу перевірити. Як уважно ви читаєте книжки.

Послухайте і здогадайтеся, з якої казки ці уроки.

От Івасик як підріс трошки. Став просити батька:

– Зробіть мені. тату, човник та весельце. То я буду рибку ловити та вас у старості годуватиму.

(„Івасик – Телесик“)

– Був собі котик та півник, були вони у великій приязні. Котик, було, у скрипочку грає, а півник тільки співає.

(„Казка про Котика і Півника“)

– От на ранок набрала баба мичок і погнала солом'яного бичка пасти.

(„Солом'яний бичок“)

– Коли це приходить до kota лисичка та й питає його:

– Що ти таке?

– А він каже:

– Я-пан Коцький.

(„Пан Коцький“)

(чути плач і стогін).

Королева Книга. Що за шум. Що за плач?

(Визирають пошарпані книги).

Книги. Нам соромно показатися. Ми понищені, ми пошарпані.

Читанка.

Ох ви, буквочки мої розмальовані,

Ви, сторіночки мої пошматовані.

Навтішався з вас Івась досхочу.

Природознавство.

Всі малюнки Ростик з мене вчора вирізав,

А на схемах букви різні понаписував.

Як природи я дітей тепер навчу.

Математика.

Цифри в прикладах зробилися з вусами.

Кілометри в прикладах зробились кілограмами.

Про задачі я зовсім вже мовчу?

Рідна мова.

Скільки правил мудрих я в собі тримаю.

Але декого нічого не навчаю,

Від поводження Оленки аж кричу.

Читанка.

Чого в Галі від образи читанка ридає?

Бо вона на неї із гірки по снігу з'їжджає.

Природознавство.

Все трудився наш Андрійко,

Вчительку не слухав.

Намалював у книжці буквам і очі, і вуха.

Рідна мова.

Якби учні свої книги, як друзів, любили,
То ми б іще багатьох розуму навчили.

Королева Книга. Що мені з ними робити. Як допомогти? Треба кликати лікаря.

Лікар.

Бідна ти моя понищена каліко.
Хто ж тобі заподіяв стільки лиха?
Але сама я тобі не допоможу,
По ножиці побіжу.

Ножиці.

Шкода мені тебе, книжко гарна,
Хтось понищив твої сторінки намарно.
Допоможу, щоб ти гарна, стала знову,
Щоб вела з дітьми розумними розмову.

Клей.

З ніжки на ніжку я стрибаю.
Книжки лікувати допомагаю.
Всі діточки, всі сторінки
Приведу до порядку.
Буде ця книжка мати
Мій слід на згадку.
Та щоб все привели до ладу,
Я ще по гумку піду.

Гумка.

Я – Гумка, Гумка, Гумка.
Та хочу вам сказати,
Щоб всі ці неподобства

Не сміли більш писати.
Щоб стала книжка ще гарніша
Треба покликати обгортку.

Обгортка.

Я така гладенька. Блискуча. Ніжна.
Ця книжка зі мною буде, мов царівна.
Я оберігаю всі книги на світі,
Тому обгортайте свої книги, діти.
Але для повного порядку
Книзі потрібна ще й закладка.
Закладко, до мене біжи,
Нашій книжці допоможи.

Закладка.

Я дуже потрібна. Друзі. Вам,
Нелегко без мене книжечкам.
Бо діти сторінки обривають,
Якщо мене в книжку не закладають.
Ось до тебе. Книжечко, притулюся
Не раз при читанні тобі знадоблюся.

Королева Книга.

Дякую всім, хто у книжковій лікарні працює,
Хто нове життя таким, як я, дарує.
А всі, хто до книжок погано ставиться.
Пам'ятайте, як книжці болять.
Таке лікування їй надавайте:
Папір, клей, ножиці беріть.
Обгорніть і все зайве понаписуване зітріть,
Бо книжка велику мудрість має.

Вчитель. Я бачу серед вас. Діти, багато добрих і вірних друзів книг, які
цінують та уміють їх берегти. Дуже великий путь проходить книга. Щоб
потрапити до нас у руки. А скільки людей працювало над її створенням! Це і

працівники лісу, що дають для паперу деревину, і робітники на паперових фабриках. І друкарі, і вчені, письменники, журналісти і ще велика армія трударів докладає свої зусилля. Щоб у наш дім прийшла книга. Про її шлях ми дізнаємося з вірша С. Маршака „Як друкували вашу книгу“.

Я був на фабриці такій.
Де вам готують книжку.
Там й майстерні чарівні,
Є ящики без кришки.
Складач же знає, де який
Друкарський знак у схові
Він ставить їх у ряд стрункий –
І от рядки готові.
Рядок лягає до рядка
Легенько так і чітко,
І з металевого станка
Виблискує сторінка.
З папером стрінеться на мить
Свинцевий лист набору –
Сторінка ціла враз лежить,
Що ти побачиш скоро.
Хоч розуму в машин нема,
Машина знає діло:
Поріже аркуші сама
І їх складе уміло.
А палітурник зшиє враз,
Обріже їх ножами,
Оправить в найкоротший час –
І книга перед ними!
Книжки приємно прочитать,
А спробуй їх створити!
Таке мистецтво друкувать,
Якого треба вчити.
Папір нам комбінат зробив,
Що паперовим зветься.

Але у нас про друкарів
Розмова нині йдеться.
Складна робота – друкувать.
І друкарям з любов'ю
Ми мусим щастя побажать
І успіху, й здоров'я.

Вчитель. А чи знаєте ви. Як потрібно правильно читати книги? Ось для цього я вам пізніше вручу пам'ятки читачів. А зараз зачитаю кілька „вузликів на пам'ять“.

А ще, діти, я хочу, щоб ви не були такими, як Гриша з цієї гуморески.

А. Скворцова Гриші
Книги найбрудніші.
Всі вони патлаті. Порвані. Горбаті.
Ну. Немає в них лиця:
Без початку. Без кінця.
Палітурки. Як ганчірки.
Ті книжки ридать гірко.
Бився Гришка з хлопчиками,
Він розмахував книжками.
Дав Мишку по голові –
Замість книжки стало дві
Хто цю книжку візьме стиха,
Той пізнає горя лиха!

Королева Книга.

Вчіться, діти, мудра книжка
Скаже вам чогось багато
З того, що колись другими
І постійно, й пожато.
Учіться, любі діти, читайте.
Як та бджілка меду з цвіту, розмову збирайте.

Ведуча.

Багато мусим знати
Про все, що є навкруг.
Тож слід книжки читати,
Бо книга – вірний друг.
Вона допоможе дуже
Обрати вірну путь
Де б ти не був, мій друже.

Діти (всі разом). Про книгу не забудь.

Ведуча.

Любі хлопчики. Дівчатка!
Закінчилось наше свято.
Ми вам хочем побажати
Всі разом. Книг багато прочитати.

А на згадку про наше свято прийміть маленькі подарунки-загадки.

Загадка.

Щоб відрити без вагання
У підручнику сторінку –
Необхідно для читання.
Де чомусь зробив зупинку,
Щоб завдання пам'ятати,
Сторінок не загинати,
Зайвий раз їх не гортати.
Щоб завжди книжки тримати
У належному порядку,
Треба в них постійно мати
Отакі зручні загадки.

(учні вручають гостям закладки).

Вчитель.

Оживе Україна.
Коли допоможемо книзі.
Всіх огорне вона задушевним теплом.
Будуть люди міцніші
Незламної криці,
Не грошима багаті –
Вселюдським добром.

Я сподіваюся, що після нашого свята ви будете любити, берегти і цінувати книги.

Подаруй книгу бібліотеці!

Дорогий друже!

Мабуть, у тебе вдома є книги. Які ти давно прочитав. Вони сиротливо стоять на твоїй книжковій полці і мріють про те, щоб їх прочитати твої друзі і ровесники. Поділися з ними радістю спілкування з книгою. Якщо тобі дозволять батьки. Подаруй книги нашій бібліотеці. Хай їх прочитають інші діти. Кожна подарована тобою книга буде мати твій іменний знак.

Завчасно дякуємо тобі!

Поради Читайлика

Щоб краще запам'ятати зміст прочитаної книги. Її автора, назву та пригоди героїв. Раджу звести щоденник читання за такою формою: автор і назва книги. Що мені сподобалося та які герої запам'яталося.

Пам'ятка читача

Як читають книги?

Швидкість читання залежить від того. Що і з якою метою ти читаєш. Текст задачі. Наприклад. Треба прочитати не поспішаючи, кілька разів, щоб зрозуміти кожне слово. Без цього задачу не розв'яжеш.

Казку ж читай зовсім по-іншому. Захоплено спостерігаючи за переобігом подій, намагайся якнайшвидше дізнатися, що трапиться з героями далі. Є такі книги, які взагалі не треба читати від початку до кінця. Це словники, довідники. Енциклопедії. Тут шукай лише те. Що тебе цікавить. Тому читай вдумливо. Зосереджено, намагайся уявити прочитане. Ніколи не обминай запитань, вміщення після тексту. Якщо у тексті є слова. Позначені значком „*“, відразу знайди їхнє пояснення. А лише потім читай далі.

І ще важливо. Щоб жоден твір не залишив тебе байдужим. Адже гарний читач сприймає прочитане розумом і серцем.

Вузлики на пам'ять

Обгортай книги і носи їх у папці.

Удома відвести їм місце на книжковій полиці.

Читай книги за чистим столом і чистими руками.

Перегортай сторінки за правий верхній куток.

Щоб не загубили місце у книзі, де ти закінчив читати. Користуйся закладкою.

Прочитані книги своєчасно повертай до бібліотеки.

Якщо книга порвалася – обов'язково підклей.

Людина. Для якої книжка уже у дитинстві стала такою необхідною. Як скрипка для музиканта. Як пензель для художника. Ніколи не відчуває себе обділеною, збіднілою і спустошеною.

В. Сухомлинський

Пам'ятка

Якщо хочеш поговорити з ким-небудь – відкрий книгу.

Якщо ти занудьгував – візьми книгу.

Якщо хочеш одержати пораду – відшукай її у книзі.

Якщо прагнеш знайти друга – подружися з книгою.

Якщо мрієш стати справжньою людиною – читай книги.

Якщо хочеш відчути безмежні можливості людського розуму – працюй з книгою.

Читачі від „Нечитачів“ відрізняються тим, що:

- здатні мислити у категоріях проблем;
- мають активну творчу уяву;
- краще, точніше формулюють думку,
- вільно її висловлюють як усно, так і письмово;
- приємні у спілкуванні.

Букви золотом відтиснено.

Кожне слово – золотник.

Між братів – народів визнано

Український наш словник.

Пам'ятка учня

Якщо вам потрібно дізнатися:

- як правильно писати те чи інше слово. Тобі звертайся до орфографічного словника
- як правильно вимовляти, наголошувати слова – до орфоепічного ;
- походження слова – етимологічного;
- значення слова. Його стилістичне використання та граматичне оформлення до тлумачного словника.

Якщо ви хочете дізнатися про різні явища природи – такі як затемнення, повінь. Землетрус чи про видатних діячів науки і культури. Спорту, про географічні відкриття. Історичні події – звертайтеся до енциклопедії. Для того, щоб отримати допомогу від словника, потрібно уміти правильно ним користуватися. У словниках усі слова зібрані за алфавітом. А у довідниках – за окремими темами. Словникова стаття починається із заголовка. У філологічних словниках заголовки завжди має наголос. У словниках-довідниках зібрані знання, нагромаджені багатьма поколіннями. Звертайся до них. Вони завжди і в усьому допоможуть вам. Словники допомагають нам не тільки правильно писати слова, визначати їхнє значення, пояснювати походження слів, а й розширюють кругозір. Дають різноманітну інформацію з різних галузей науки, техніки, мистецтва,, розвивають культуру мовлення. Тому їх справедливо називають ще „мовними скарбницями“.